

Spolufinancovaný
Európskou úniou

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Príloha č. 1.1 Príručky pre užívateľa

INŠTRUKCIA K URČENIU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Poskytovateľ príspevku užívateľom v rámci národného projektu „Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu“

OBSAH

OBSAH.....	2
1. ÚVOD.....	3
2. CIELE VYDANIA INŠTRUKCIE	3
3. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	4
4. POSUDZOVANIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH	4
5. PREUKÁZANIE SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH	6
6. MECHANIZMUS OVEROVANIA	7
7. PRÍLOHY	8
PRÍLOHA 1A – TEST PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH (MS EXCEL)	8

1. ÚVOD

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky je poskytovateľom príspevku užívateľom v rámci národného projektu „Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu“ schváleného v rámci výzvy na prípravu a predloženie národného projektu s názvom „Obnova národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu (NP NKP)“, kód výzvy PSK-MIRRI-017-2024-NP-EFRR v zmysle uzatvorenej Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku medzi Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky, ako riadiaci orgán pre P SK a poskytovateľ nenávratného finančného príspevku (ďalej ako „NFP“) na realizáciu NP NKP (ďalej ako „Poskytovateľ“), a Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky ako prijímateľ NFP (ďalej ako „Prijímateľ“).

Poskytovateľom pomoci v rámci schémy štátnej pomoci na obnovu NP NKP vo vlastníctve štátu z prostriedkov Programu Slovensko 2021-2027¹ (ďalej ako „Schéma štátnej pomoci“) je v zmysle poverenia Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky č. 063295/2024 zo dňa 23.07.2024 Ministerstvo kultúry SR (ďalej ako „Poskytovateľ pomoci“).

Poskytovateľ pomoci poskytuje príspevok užívateľom **mimo režimu štátnej pomoci** alebo ako **štátnu pomoc** podľa SCHÉMY ŠTÁTNEJ POMOCI.

V prípade projektov podporených **mimo režimu štátnej pomoci** sa Poskytovateľ pomoci rozhodol postupovať v súlade s výkladovým stanoviskom EK QA00240 - Verification of the financial status of beneficiaries². Zmiešané subjekty (subjekty vykonávajúce hospodárske aj nehospodárske činnosti) **nebudú predmetom overenia podmienky nebyť podnikom v ťažkostiach, keďže predmetom projektov podporených mimo režimu štátnej pomoci sú výlučne nehospodárske činnosti alebo takmer výlučne nehospodárske činnosti.**

V prípade projektov podporených v zmysle **SCHÉMY ŠTÁTNEJ POMOCI** subjekt prijímajúci pomoc **nesmie byť ku dňu nadobudnutia účinnosti zmluvy o spolupráci podnikom v ťažkostiach** podľa čl. 2 ods. 18 všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách v súlade s prílohou č. 2 Schémy štátnej pomoci.

Z uvedeného vyplýva, že **podmienka nebyť podnikom v ťažkostiach sa týka výlučne projektov podporených v rámci schémy štátnej pomoci.**

2. CIELE VYDANIA INŠTRUKCIE

Prvým cieľom vydania tejto inštrukcie je zo strany Poskytovateľa pomoci poskytnúť podnikom (prijemcom štátnej pomoci³) kompletné informácie o legálnej definícii podniku v ťažkostiach, jej právnej a ekonomicko-účtovnej interpretácii vrátane informácií o tom kedy, ako a na základe akých údajov sa posudzuje, či je podnik v ťažkostiach.

Druhým cieľom vydania tejto inštrukcie je poskytnúť podnikom praktický nástroj, tzv. - „Test podniku v ťažkostiach“ pre posúdenie stavu podniku v zmysle definície podniku v ťažkostiach.

Inštrukcia k určeniu podniku v ťažkostiach pozostáva zo samotného dokumentu a prílohy Test podniku v ťažkostiach (Príloha 1.1A).

¹ SCHÉMA ŠTÁTNEJ POMOCI na obnovu národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu z prostriedkov Programu Slovensko 2021 – 2027 zverejnená na webovom sídle: <https://obchodnyvestnik.justice.gov.sk/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetail.aspx?IdFormular=4141768&csrt=18394907460199867827>

² QA00240 - Verification of the financial status of beneficiaries - RegioWiki Extranet - RegioWiki

³ Pozri kapitolu č. 4.

3. DEFINÍCIA PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Podmienka uplatnenia definície podniku v ťažkostiach sa vzťahuje na pojem „podnik“.

Pojem podnik bol definovaný európskou judikatúrou a štandardne sa využíva predovšetkým v oblasti štátnej pomoci⁴.

Za podnik sa v tomto kontexte **považuje každý subjekt** (s právnou subjektivitou) **vykonávajúci hospodársku činnosť**. Hospodárskou činnosťou je každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a/alebo služieb na trhu.

Nehospodárske činnosti sú bližšie špecifikované v Oznámení Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (napr. výkon verejných právomocí, sociálne zabezpečenie, zdravotná starostlivosť, vzdelávanie a výskumná činnosť, kultúra a ochrana kultúrneho dedičstva vrátane ochrany prírody). Činnosti v oblasti kultúry a ochrany kultúrneho dedičstva sa považujú za nehospodárske činnosti, ak sú prístupné širokej verejnosti a sú nespoplatnené, resp. sú spoplatnené peňažným príspevkom vybraným od návštevníkov alebo účastníkov činnosti v oblasti kultúry alebo ochrany kultúrneho dedičstva, ktorý pokrýva len zlomok skutočných nákladov (menej ako 50 % skutočných nákladov). Za nehospodárske činnosti v oblasti kultúry a ochrany kultúrneho dedičstva sa považujú aj činnosti objektívne nenahraditeľné (napr. prevádzkovanie verejných archívov, v ktorých sa uchovávali jedinečné dokumenty), čím sa vylučuje existencia skutočného trhu. **Ak subjekt vykonáva výlučne nehospodársku činnosť** v zmysle Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, **daný subjekt sa nepovažuje za podnik**.

Klasifikácia subjektu ako podniku sa vždy týka konkrétnej činnosti. Subjekt vykonávajúci hospodárske aj nehospodárske činnosti sa pokladá za podnik len v súvislosti s vykonávaním hospodárskej činnosti⁵.

Skutočnosť, či takýto podnik dosahuje alebo nedosahuje zisk je na účely aplikácie ustanovení určujúceho podnik v ťažkostiach irelevantná, t.j. aj také právne subjekty, ktoré nie sú založené za účelom dosahovania zisku, podliehajú posúdeniu znakov podniku v ťažkostiach, ak vykonávajú hospodársku činnosť. Z tohto dôvodu môžu byť za podnik považovaní aj napr. správcovia národných kultúrnych pamiatok, ktorí dosahujú stratu.

Definícia podniku v ťažkostiach vychádza z **Nariadenia (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy**⁶ v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 651/2014“). Podnik v ťažkostiach je definovaný v čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014.

Zákaz poskytnutia štátnej pomoci podniku, ktorý je v ťažkostiach je stanovené v schéme štátnej pomoci a vo výzve na predkladanie žiadostí o zapojenie do národného projektu zameraného na obnovu národných kultúrnych pamiatok vo vlastníctve štátu

4. POSUDZOVANIE PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH

Podnik v ťažkostiach sa posudzuje podľa jednotlivých kritérií definície. Na užívateľov (štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie) podporených v rámci NP NKP sa vzťahuje nasledovné kritérium uvedené v čl. 2 ods. 18 nariadenia (EÚ) č. 651/2014, v rámci ktorého sa posudzuje:

Kritérium I. Miera zadlženosti podniku - účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu je vyšší než 7,5 a

Kritérium II. Úrokové krytie - pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu je nižší ako 1,0.

⁴ Napr. Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

⁵ Bod 10, 2.1. Oznámenia Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (2016/C 262/01).

⁶ Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, p. 1–78.

Obe kritéria sa posudzujú za príslušné referenčné obdobie. Pri určovaní referenčného obdobia sa **používajú účtovné obdobia**.

Referenčné obdobie je posledné účtovné obdobie predchádzajúce rozhodnému momentu, za ktoré disponuje subjekt schválenou účtovnou závierkou (ďalej aj „bežné referenčné obdobie“) a účtovné obdobie predchádzajúce bežnému referenčnému obdobiu (ďalej aj „predchádzajúce referenčné obdobie“).

Rozhodným momentom pre overenie ku dňu poskytnutia pomoci je deň nadobudnutia účinnosti zmluvy o spolupráci, resp. deň poskytnutia pomoci podľa zákona o štátnej pomoci⁷ správcovi NKP.

Schválenou účtovnou závierkou je pre účely tejto inštrukcie:

- v prípade podniku, ktorý má povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna⁸ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu schválená príslušným orgánom podniku a uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto inštrukcie sa považuje tá, ktorá bola zo všetkých uložených účtovných závierok podniku schválená ako prvá. Ak podnik ešte nemá žiadnu účtovnú závierku schválenú príslušným orgánom podniku a neuplynula ešte zákonná lehota na schválenie žiadnej účtovnej závierky, postupuje sa pri ňom, ako v prípade podniku, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku,
- v prípade podniku, ktorý nemá povinnosť schvaľovať účtovnú závierku, riadna alebo mimoriadna⁸ účtovná závierka, ktorá bola najneskôr k rozhodnému momentu uložená v registri účtovných závierok. Ak je takýchto účtovných závierok za účtovné obdobie viac, za schválenú účtovnú závierku na účely tejto inštrukcie sa považuje tá, ktorá bola zostavená prvá.

Zdrojom informácií pre posúdenie podmienok podniku ťažkostiach je **účtovná závierka a v nej obsiahnuté príslušné výkazy (súvaha a výkaz ziskov a strát)**.

Kritérium I. a kritérium II. musia byť splnené kumulatívne, a to za obe referenčné obdobia pre naplnenie definície podniku v ťažkostiach.

Kritérium I. - miera zadlženosti podniku (MZ) - posudzuje účtovný pomer dlhu podniku k vlastnému kapitálu, ktorý sa určí nasledovne:

$$MZ = \frac{\text{Celkové záväzky podniku}}{\text{Vlastné imanie}}$$

Ide o ukazovateľ podniku na posúdenie miery zadlženosti podniku, ktorá sa počíta ako podiel celkových záväzkov podniku k hodnote vlastného imania podniku.

Celkové záväzky podniku na tieto účely zahŕňajú všetky dlhodobé ako aj krátkodobé záväzky, a to vrátane záväzkov z obchodného styku ako aj hodnotu bankových úverov a finančných výpomocí, ktoré podnik prijal. **Pri subjektoch, ktorými sú štátne rozpočtové a štátne príspevkové organizácie, je pred započítaním záväzkov vyplývajúcich z transferov zo štátneho rozpočtu možné zohľadniť ich povahu z hľadiska ich vplyvu na hospodársku situáciu takéhoto subjektu.**

Kritérium II. - úrokové krytie počítané z EBITDA (ÚK) a posudzuje pomer EBITDA podniku k úrokovému krytiu. EBITDA je hospodársky výsledok podniku za účtovné obdobie pred zdanením navýšený o nákladové úroky, odpisy a opravné položky. ÚK sa určí nasledovne:

$$\text{ÚK} = \frac{\text{EBITDA}}{\text{nákladové úroky}}$$

⁷ Podľa § 5 ods. 1 zákona o štátnej pomoci.

⁸ Mimoriadna účtovná závierka je akceptovaná iba v prípadoch uzavretia účtovných kníh podľa §16, ods. 4, písm. c) a e) zákona o účtovníctve.

Podnik sa považuje za podnik v ťažkostiach, ak:

- MZ je v oboch referenčných obdobiach väčší ako 7,5, alebo MZ je v oboch referenčných obdobiach menší ako 0, alebo MZ je v niektorom referenčnom období väčší ako 7,5 a v druhom referenčnom období menší ako 0. MZ sa považuje za väčší ako 7,5 aj v prípade, že ho nie je možné vypočítať z dôvodu, že vlastné imanie je rovné nule a
- ÚK je v oboch referenčných obdobiach menší ako 1.

Podnik sa nepovažuje za podnik v ťažkostiach, ak je hodnota nákladových úrokov v niektorom referenčnom období rovná nule. Dôvodom je, že v takomto prípade nemôže byť splnené kritérium II. v oboch referenčných obdobiach, pretože ukazovateľ ÚK nie je možné vypočítať (delenie nulou)

Relevantné údaje z účtovnej závierky, ktoré sa berú do úvahy pri vyhodnocovaní podmienok podniku v ťažkostiach sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Vstupné údaje pre jednotlivé výpočty

Vzor tlačív	Súvaha Úč ROPO SFOV 1 – 01 Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2 - 01
Celkové záväzky podniku	S_126
Vlastné imanie	S_116
Odpisy	VZaS_030
EBITDA	VZaS_135 + VZaS_042 + VZaS_030
Nákladové úroky	VZaS_042

Vysvetlivky k tabuľke č. 1

Označenie v jednotlivých bunkách tabuľky zložené z písmena/písmen, podčiarkovníka a čísla označuje výkaz a číslo riadka, pričom:

S - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Súvaha“

VZaS - predstavuje výkaz účtovnej závierky „Výkaz ziskov a strát“

Číslo za písmenom predstavuje príslušný riadok výkazu obsahujúci údaje na posúdenie.

Označenie zdroja údajov v tabuľke č. 1 zodpovedá aktuálne platnému značeniu riadkov účtovných závierok, ktoré sa používajú pre účtovníctvo rozpočtových a príspevkových organizácií, obcí, štátnych fondov a vyšších územných celkov (podvojné) podľa vzoru tlačiva ROPO SFOV a ktoré sa použije pre účtovné obdobia začaté od 1.1. 2023.

Ak subjekt používa tlačivá účtovnej závierky podľa iného vzoru, použije tie riadky takéhoto iného vzoru alebo doplňuje evidencie, ktoré svojím obsahom zodpovedajú riadkom identifikovaným v tabuľke č. 1.

V prípade, ak niektoré účtovné závierky obsahujú delenie údajov podľa príslušnosti k zdaňovanej a nezdaňovanej činnosti, na účely posúdenia znakov podniku v ťažkostiach sa použije súčet hodnôt za zdaňovanú a nezdaňovanú činnosť.

Ak podnik ešte neschvaľoval účtovnú závierku a neukladal ju v registri účtovných závierok neposudzujú sa znaky podniku v ťažkostiach.

5. PREUKÁZANIE SPLNENIA PODMIENKY NEBYŤ PODNIKOM V ŤAŽKOSTIACH

Preukázanie závisí od procesnej fázy overovania.

Pred nadobudnutím účinkov právneho úkonu:

- vo fáze predloženia žiadosti o zapojenie do národného projektu:

Žiadateľ (podnik) predkladá čestné vyhlásenie, že nie je podnikom v ťažkostiach v zmysle čl. 2 ods. 18 nariadenia o skupinových výnimkách, ktoré je súčasťou predloženej žiadosti o zapojenie do národného projektu. Toto čestné vyhlásenie poskytuje na základe samoposúdenia v zmysle informácií uvedených v prílohe č. 2 Schémy štátnej pomoci a v Metodickom dokumente Riadiaceho orgánu pre Program Slovensko 2021 – 2027 č. 12 „METODICKÉ USMERNENIE K POSUDZOVANIU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH“, ktorý je dostupný na webovom sídle <https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-specificke-pre-program-slovensko/>

- vo fáze pred podpisom zmluvy o spolupráci:

Žiadateľ/budúci užívateľ (podnik) predkladá v procese súčinnosti k uzatvoreniu zmluvy o spolupráci informáciu, či je podnikom v ťažkostiach v zmysle čl. 2 ods. 18 nariadenia o skupinových výnimkách, ktoré je výsledkom samooverenia podniku. Samooverenie vykoná podnik v súlade s danou inštrukciou a prílohou č. 1 tejto inštrukcie, ktorá je vypracovaná v súlade s prílohou č. 2 Schémy štátnej pomoci a v Metodickom dokumentom Riadiaceho orgánu pre Program Slovensko 2021 – 2027 č. 12 „METODICKÉ USMERNENIE K POSUDZOVANIU PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH“, ktorý je dostupný na webovom sídle <https://eurofondy.gov.sk/dokumenty-a-publikacie/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-specificke-pre-program-slovensko/>

Po nadobudnutí účinkov právneho úkonu:

Užívateľ predkladá za podnik **do 10 pracovných dní od nadobudnutia účinnosti zmluvy o spolupráci** vypracovaný a podpísaný dokument **Test podniku v ťažkostiach**, ktorý vypracuje v súlade s touto inštrukciou. Na základe vložených údajov podniku určí „Test podniku v ťažkostiach“, či je alebo nie je podnikom v ťažkostiach.

6. MECHANIZMUS OVEROVANIA

Podmienka nebyť podnikom v ťažkostiach je overovaná v dvoch základných fázach.

Pred nadobudnutím účinkov právneho úkonu:

Čestné vyhlásenie/informácie poskytnuté pred nadobudnutím účinnosti právneho úkonu berie Poskytovateľ na vedomie. Uvedené nezabavuje podnik zodpovednosti za správnosť vyhlásenia v zmysle tejto inštrukcie.

Po nadobudnutí účinkov právneho úkonu:

Poskytovateľ bude overovať podnik v ťažkostiach po nadobudnutí účinnosti právneho úkonu, a to overením údajov uvedených v predložnom **Teste podniku v ťažkostiach** a ich porovnaním s údajmi dostupnými v registri účtovných závierok. V prípade, ak účtovná závierka nie je dostupná v registri účtovných závierok, resp. existuje nejednoznačnosť overenia z dostupných údajov, je overovaný subjekt povinný predložiť dokumentáciu pre overenie údajov uvedených v Teste podniku v ťažkostiach.

Poskytovateľ vykoná overenie podniku v ťažkostiach na úrovni každého subjektu, ktorému je poskytnutá štátna pomoc, t.j. u všetkých prijímateľov.

Poskytovateľ overí splnenie podmienky pred úhradou prvej žiadosti o platbu (poskytnutie zálohovej platby, predfinancovanie alebo refundácie). Poskytovateľ si preto vyhradzuje právo pozastaviť výkon administratívnej finančnej kontroly žiadosti o platbu do času vykonania tohto overenia.

Po vykonaní overenia Poskytovateľ oznámi výsledok overenia užívateľovi.

Doručením oznámenia Poskytovateľa užívateľovi o tom, že podľa overenia podniku v ťažkostiach, je užívateľ/prijemca pomoci ku dňu poskytnutia pomoci podnikom v ťažkostiach, **zmluva o spolupráci zaniká** (bez potreby vykonania ďalšieho úkonu, napr. odstúpenie od zmluvy o spolupráci alebo iného právneho úkonu).

7. PRÍLOHY

PRÍLOHA Č. 1.1A – TEST PODNIKU V ŤAŽKOSTIACH (MS EXCEL)